

Тем не менее, трудно оспорить вывод о том, что стабильное законодательное регулирование института политических партий в современной России отсутствует, что искажает смысл института политических партий как представителей воли народа на уровне публичной власти и их роль в возможности воздействия на публичную власть.

ЛИТЕРАТУРА

1. Варлен М.В. Особенности реализации правового статуса политической партии через выдвижение кандидатов в депутаты // Право и политика. 2009. №11. с. 2223– 2230.
2. Заикин С.С. Соглашения политических партий в конституционном праве России // Автор.дис... канд. юрид. наук. Москва, 2013. 37 с.
3. Комарова В.В. Механизм народовластия современной России: Монография. М.: Формула права, 2006. 560 с.
4. Комарова В.В. Общественные объединения в системе прямой демократии // Актуальные проблемы российского права. 2013. № 12. С. 1523-1528.
5. Лебедев В.А., Киреев В.В. Политические партии и проблемы современного российского конституционализма // Конституционное и муниципальное право. 2009. №6. С. 12-15.
6. Саликов М.С. Партийная система России: динамика конституционно-правового регулирования // Российский юридический журнал. – Екатеринбург: Изд-во УрГЮА, 2012, № 4 (85). – С. 148-155.
7. Эбзеев Б.С. Конституция, власть и свобода в России: Опыт синтетического исследования. – Москва: Проспект, 2014. -336 с.

М. І. Малиха,

аспірант,

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ АСПЕКТ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: ДОСВІД ФРАНЦІЇ ТА НІМЕЧЧИНИ

З другої половини ХХ ст. в умовах поширення глобалізації економіки відбуваються якісні зміни в динаміці і характеристиці міжнародної міграції людських ресурсів, а саме: завдяки розвитку світової інфраструктури та комунікацій, відкритості національних економік, врегульованню багатьох політичних та регіональних конфліктів у світі значно зростають динамізм і масштабність процесів міграції людських ресурсів, мобільності висококваліфікованих фахівців; якісних змін набуває світовий ринок праці, котрий характеризується структурними зрушеннями в зайнятості робочої сили, що обумовлені розвитком нової економіки.

Постійний рух людських ресурсів є закономірним наслідком процесів глобалізації – умовне стирання кордонів зумовлює міграцію не тільки заради зміни місця проживання, але й (що на сучасному етапі розвитку є більш поширеним явищем) трудову. Пошук кращої роботи спричиняє відтік трудових ресурсів з однієї держави до іншої.

Точно визначити обсяги міжнародної міграції робочої сили вкрай складно. Проте навіть приблизні дані свідчать про те, що масштаби міграції робочої сили є достатньо великими. Станом на 2010 р. у десятку країн з найбільшою кількістю мігрантів входили Німеччина та Франція [10], що відповідно відображається на загальних настроях німців та французів щодо такого наслідку глобалізації.

Враховуючи важкі наслідки світової фінансово-економічної кризи значна кількість розвинених країн відчуває погіршення ситуації на внутрішньому ринку праці, коли зростає рівень безробіття, підвищується навантаження на держбюджет. За цих умов уряди країн переглядають свою міграційну політику, намагаючись обмежити доступ на внутрішній ринок низько кваліфікованої іноземної робочої сили, аби дати можливість працевлаштуватися національній робочій силі. Так, екс-президент Франції, Н. Саркозі у 2010 р. видав наказ про примусове переселення з Франції ромів до їх етнічної батьківщини. Це викликало різкий резонанс в усіх країнах Євросоюзу і не покращило ситуації на внутрішньому ринку праці. В

Німеччині экс-голова Бундесбанку, Сарацин, написав книгу «Самогубство Німеччини» (вересень 2010 р.) про те, що головна біда Німеччини в засиллі іммігрантів зі Сходу, що викликало різку критику діючої влади і призвело до відправлення Сарацина у відставку [9, 145–147]. Все ж можна зробити висновок, що проблема досягла свого піку, якщо призвела до таких радикальних рішень, але все ж політична коректність і високий рівень політичної культури засуджує такі методи міграційної політики.

Проблеми імміграції настільки гостро постали у Франції та Німеччині не лише через створення дефіциту робочих місць, але й через зіткнення двох кардинально різних культур – найбільше у відсотковому відношенні мігрантів у Франції та Німеччині з мусульманських країн. Хоча останні дослідження показують, що у Франції ісламське населення має високий рівень інтеграції, прийняття французької мови і ліберальні соціальні погляди [8].

Все ж близько двадцяти років імміграція залишається у Франції великою політичною проблемою. Вона послужила причиною дебатів між правими і лівими політичними силами, а з точки зору крайніх правих зводиться до того, що імміграція становить небезпеку для нації. Її прибічники обстоюють ідею необхідної організації масового повернення осіб, що не мають французького громадянства, в країну походження. Колишній лідер Національного фронту Ж.-М Ле Пен стверджував, що «масова імміграція являється однією з головних небезпек сучасного французького суспільства і боротьба з нею є національним пріоритетом». Національний фронт не довіряє посередницькій діяльності ісламських організацій Франції в діалозі мусульманського Сходу із західними демократіями, оскільки «іслам живе за законом шариату і ніколи не визнає жодну з форм світського товариства» [6, 72]. Протилежна точка зору – крайніх лівих – полягає в тому, що не повинно існувати ніяких меж, і всякому, хто прибуває з будь-якої країни, слід дозволити в'їжджати у Францію і поселитися в ній. Як би там не було, без іммігрантів, економіка Франції зіткнулася б з майже нерозв'язними проблемами. За даними Європейської комісії, до 2020 р. старіння європейського населення призведе до того, що чисельність працездатного населення зменшиться на 20 мільйонів чоловік. У таких умовах Європа не обійдеться без припливу робочих рук і він не призведе до зростання безробіття в країнах Євросоюзу, тому що мігранти готові виконувати роботу, від якої відмовляються самі європейці. Так на даний момент, в Франції склалася парадоксальна ситуація, при рекордному безробітті в 4 мільйони чоловік, в країні велика кількість вакантних робочих місць [5].

Німеччина вважається лідером серед країн, які приймають іноземців. Німеччині, як і іншим розвиненим західним країнам, доводиться стикатися з дедалі більшими демографічними проблемами, головним чином з низькою народжуваністю та старінням нації. Іммігранти часто розглядаються як ефективне рішення цієї проблеми. У той час як багато іммігрантів живуть у Німеччині протягом десятиліть, країна не мала імміграційної політики до початку ХХІ ст. На думку А. Меркель, у новій декаді Німеччина повинна зайняти тверду позицію щодо економічної міграції та знайти ефективні шляхи задоволення потреб своїх ринків праці. Німеччина повинна переорієнтувати свою імміграційну політику на шлях керованої імміграції [7].

Об'єктивною реальністю сучасного етапу розвитку суспільства є глобальний феномен міжнародної інтелектуальної міграції, що являє собою міграцію наукових та висококваліфікованих кадрів. Враховуючи наявність в країні дефіциту освічених кадрів та відносну пасивність німецької молоді 27 лютого 2013 р. в Німеччині були ухвалені нові правила, які мають дозволяти роботу в Німеччині іноземцям, які працюють електриками, слюсарями, сантехніками, машиністами, медсестрами, доглядальниками. Претенденти мають підтвердити відповідну професійну підготовку, тобто їхній документ про освіту має бути рівним німецькому відповіднику. Очікується, що створять спеціальний реєстр професій, де найбільший кадровий дефіцит. Він слугуватиме базою для позитивної відповіді на подання прохання про в'їзд. Крім того, залучатимуться іноземні працівники і на основі двосторонніх перемовин федерального агентства праці з країн походження робітників. Нові правила мають набрати чинності з першого липня цього року [4].

Попри необхідність залучення професійних кадрів з інших країн, все ж Німеччина стикається з проблемами неконтрольованої імміграції.

Науковці з Мюнхенського університету провели дослідження міграції з ісламських країн до Німеччини і дійшли висновку, що «мігранти – це бомба сповільненої дії». Кількість послідовників ісламу складає в ФРН понад 4 млн. Як наголошується в публікації американського порталу *Family Security Matters (FSM)*, в країні проживає, як мінімум, 3 млн. вихідців з Туреччини, з них 2,5 млн. уже мають німецьке громадянство. Дуже небагато турків в Німеччині (близько 20%) мають постійну роботу. Інші 80% живуть на державну соціальну допомогу. 70% дітей мігрантів не мають атестата про середню освіту, вони кидають навчання до закінчення школи [2].

Відповідно до соціального законодавства Німеччини, кожен дорослий громадянин Німеччини, який втратив роботу або не має можливості знайти підходяще місце, має право на допомогу у розмірі 482 євро. На додаток до цього, якщо у безробітного є діти до 18 років, то за кожну дитину він отримує щомісяця ще по 200 євро. Такому безробітному відшкодовуються витрати по обов'язкових платежах, до яких відноситься оренда житла, комунальні витрати, медична страховка та користування громадським транспортом [2]. Недивно, що життя в Німеччині здається привабливим для іммігрантів, проте їхнє утримання і реалізація усіх соціальних стандартів життя в країні спричинює значні державні затрати.

Враховуючи вищезазначене, варто наголосити, що загальновизнана політика інтеграції, яка майже беззаперечно вважається запорукою стабільності й включеності іммігрантів у суспільство, проголошена як основний курс на національному і локальних рівнях, піддається сумнівам. Розвиток процесів ставить під питання такі традиційні моделі адаптації, як мультикультуралізм та асиміляція, доводячи їх недовієвість і невідповідність сьогоденню. Так, 11 лютого 2011 р. екс-президент Франції Н. Саркозі заявив про крах моделі мультикультуралізму, наголосивши на тому, що Франція не стане підлаштовуватися під іммігрантів і змінювати свій стиль життя. У 2010 р. канцлер Німеччини А. Меркель заявила про провал політики мультикультуралізму і наголосила на тому, що Німеччина вітає іммігрантів, але їм слід прилаштовуватись до німецьких звичаїв та вивчати мову [1, 46].

Зростаюча соціальна та економічна напруженість, етнічні та релігійні конфлікти, призводять до того, що до влади європейських країн приходять ультраправі партії, які наполягають на обмеженні імміграції, виселенні іммігрантів, захисті своєї національної ідентичності.

Економічна криза, безробіття стали причиною загострення негативних настроїв серед корінного населення по відношенню до іммігрантів. Піднімається питання контролю цільового використання допомоги біженцям. За даними *Transatlantic Trends* (2011 р.), більшість американців та європейців розцінюють імміграцію скоріше як загрозу, ніж як перевагу. Згідно проведеного дослідження 42 % французів, 39% німців вбачають у іммігрантах проблему і пов'язують з цим погіршення свого матеріального становища. У той же час, 50% німців висловлюються за надання іммігрантам легального статусу, на противагу британцям, італійцям та іспанцям, які бажають, щоб іммігранти покинули їх країну [1, 37-39].

В сучасних умовах глобалізації для регулювання міжнародної міграції людських ресурсів необхідна розробка дієвих нормативно-правових, організаційно-управлінських та фінансово-економічних механізмів на міжнародному рівні. Процеси міграції є об'єктивною дійсністю сучасного світового співтовариства, проте вони повинні бути керованими і спрямованими у напрямку міжнародного співробітництва.

Перед сучасною державою, яка позиціонує себе як світовий лідер, постають труднощі збереження національного суверенітету в традиційних його межах. Франція та Німеччина через умовне стирання кордонів стикаються з проблемами міжнародної міграції. Щорічне збільшення іммігрантів призводить до загрози збільшення рівня безробіття серед німців та французів, а також є причиною додаткової сторінки витрат у державних бюджетах країн. Сьогодні гостро відчувається загроза втрати національної ідентичності у Франції та Німеччині – масові потоки іммігрантів з країн з радикально іншим способом життя вимагають визнання прав сповідувати їхню релігію, дотримуватися відповідної культури, що створює конфлікт між традиціями французької та німецької держав і некорінними жителями даних країн. На нашу думку, дані процеси є закономірною відповіддю на політику мультикультуралізму, яка на початковому своєму етапі відкрила можливості до повної свободи культур-

ного вибору. Сьогоднішні процеси згортання вищезазначеної політики є зрозумілим страхом національних урядів країн перед втратою французької та німецької нації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Малиновська О. А. Шляхи подолання демографічних загроз: європейські практики / О. А. Малиновська // Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. – К., 2010. – № 3. – 244 с.
2. Немецкие учёные признали, что турецкие мигранты являются бомбой замедленного действия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://rus.newsru.ua/world/08apr2013/recognized.html>
3. Німецький питання і проблема формування німецької національної ідентичності / новини світу та України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://diloviisvit.net.ua/p-4760-n%D1%96metskiy-pitannya-%D1%96-problema-formuvannya-n%D1%96metsko>
4. Німеччина дає зелене світло трудовим мігрантам // ТВі / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tvi.ua/new/2013/02/28/nimechchyna_daye_zelene_svitlo_na_gracevlashtuvannya_inozemcyam
5. Парфенов В. Европе нужны иммигранты / В. Парфенов // L'observateur russe. Русский очевидец [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://rusoch.fr/soc/evrope-nuzhny-immigranty.html>.
6. Стрельцова В. Франция и проблема интеграции мигрантов / В. Стрельцова // Мировая экономика и международные отношения. – Сентябрь. 2005. – № 9. – С. 67–75.
7. Merkel's Dispassionate Approach to the Euro Crisis. der Spiegel. [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.spiegel.de/international/europe/analysis-of-chancellor-merkel-euro-crisis-approach-a-872195.html>
8. Saunders, Doug. «The French are the globalizers – not the globalized.» The Globe and Mail. – May 5, 2012.
9. Stalker P. Workes without frontiers: The impact of globalization on international migration / P. Stalker // Boulder (Col): Rienner: ILO, 2007. – X1. – P. 141–145.
10. Top Ten Countries with the Largest Number of International Migrants [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.migrationinformation.org/datahub/charts/6.1.shtml>

І. В. Міма,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін*

Криворізького факультету,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ОКРЕМИХ АСПЕКТІВ СПІВВІДНОШЕННЯ СУТНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ТА ПРАВОВИХ НОРМ

Загальнотеоретично можна стверджувати, що правові норми та релігійні норми є елементами нормативної системи суспільства з основним призначенням – регулювання суспільних відносин. Правові та релігійні норми є різновидом соціальних норм, які утворюють не тільки систему соціально-нормативного регулювання суспільних відносин, а також визначають та формують ставлення суб'єкта суспільних відносин до системи соціально-нормативного регулювання у суспільстві. Соціальні норми є частиною духовного життя суспільства. Релігійні норми – є складовою частиною духовного та соціального буття людства, правові норми – є загальнообов'язкові правила поведінки встановлені та санкціоновані державою. Державна влада, маючи апарат державного примусу, забезпечує належне виконання юридичних обов'язків громадянами, але у сферу релігійних відносин не втручається.

Більшість досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних вчених: Є. Васьковського, Ю. Владова, С. Зівса, С. Кечек'яна, М. Марченко, П. Недбайла, П. Рабіновича, Р. Ромашова, І. Сліденко, Ю. Тодика, В. Хропанюка та інших не містять змістовних положень щодо визначення спів-